

Interakcie a vedľajšie NEŽIADUCE ÚČINKY

liečivých rastlín

Prof. MUDr. Jaroslav Kresánek, PhD.
Subkatedra dorastového lekárstva FZŠŠ SZU, Bratislava
a Národné toxikologické informačné centrum, Bratislava

Imelo biele (*Viscum album*) – vedľajšie nežiaduce účinky sú najmä po nevhodnej kombinácii. Prejavy sú najčastejšie – hnačky, nauzea, dávenie, gastroenteritída, ale môže byť aj zvýšená telesná teplota, halucinácie, delírium až kóma, pokles krvného tlaku, hepatopatia a poruchy srdcového rytmu. Interakcie: alkohol, psychofarmaká, sedatíva, tranvilizéry, barbituráty, antidepresíva, stimulancia a antihypertenzíva. Stimuluje maternicu – imelo nie je vhodné pre gravidne a dojčiacie ženy ako i deti.

Jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*) – okrem alergie na plody nie sú známe žiadne nežiaduce vedľajšie účinky ani interakcie s inými liečivami. Jahodový čaj je lahodný, chutný, mimoriadne zdravý – vhodný na každodennú konzumáciu, bez rizika interakcií s inými liečivami.

Jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*) – pri konzume väčšieho množstva čerstvých plodov môže nestabilná kyselina parasorbínová dráždiť sliznicu gastrointestinálneho traktu a tým vyvolať dávenie, hnačky a sekundárne poškodiť obličky. Interakcie s inými liečivami nie sú známe resp. nemáme dostatočné vedomosti nakoľko sa doteraz podrobne neskúmali.

+ Jasenec biely (*Dictamnus albus*) – vedľajšie účinky pri terapeutických dávkach nie sú známe. Alkaloid diktamnín je pri prekročení dávky toxický. Bergaptén silice môže vyvolať poruchy kožnej pigmentácie pri opaľovaní, najmä u svetlovlasých ľudí (fotosenzibilácia). Neodporúča sa užívať v gravidite. Závažné interakcie nie sú popisované. Užíva sa iba v ľudovom liečiteľstve a homeopatii.

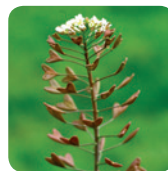

Jastrabina lekárska (*Galega officinalis*) – vňat jastrabiny nemá žiadne nepríjemné vedľajšie účinky. Zosilňuje účinky rádioterapie. Interakcie sa môžu vyskytnúť u ťarchavých žien a detí pri nevhodnej kombinácii liečiv a preto sa neodporúča pri užívaní iných liečiv.

+ Jasienka obyčajná (*Colchicum autumnale*) – obsahuje jedovatý kolchicín, najsilnejší z asi 20 toxických alkaloidov, ktoré jasienka obsahuje. Aj u nás boli popísané smrteľné otravy. Je nepríjemná, jedovatá bylina a jedovatá burina v sene. Kone a dobytok sa jej pri pasení vyhýbajú (ako i odmietajú seno s jej obsahom). Ovce a kozy sú proti nej odolné. Kolchicín i ostatné alkaloidy sa však vylučujú do mlieka, ktoré môže spôsobiť otravy najmä u detí, lebo sú mimoriadne citlivé. Kolchicín patrí medzi najúčinnejšie bunkové jedy (brzdí delenie bunkového jadra). Antidotum nepoznáme, otravy sú vždy závažné, občasne smrteľné.

Kapsička pastierska (*Capsella bursa-pastoris*) – pri dodržaní dávkovania neboli doteraz zaznamenané žiadne vedľajšie nežiaduce účinky. Interakcie sú popisované pri súčasnom užívaní náprstníkových prípravkov, liekov ovplyvňujúcich krvný tlak, betablokátorov, sedatív, hypnotík a antidepresív. Kapsička pastierska nie je vhodná v gravidite a počas dojčenia a ľudí s depresiou.

Kapucínka väčšia (*Tropaeolum majus*) – vzhľadom na ostro páľivé obsahové látky (kyselina tropaeolová) sa konzum väčšieho množstva kapucínky neodporúča, pretože môže vyvolať zažívacie problémy. Interakcie s inými liečivami nie sú známe. Kapucínka väčšia sa používa ako pochutina, liečebné využitie je sporné.

Komonica lekárska (*Melilotus officinalis*) – vyššie dávky komonice majú tlmivý účinok na centrálny nervový systém sprevádzaný cephaleou, vertigom, nauzeou, dávením alebo ospalosťou. Dlhodobejšie užívanie môže vyvolať vnútorné krvácanie. Nie je vhodná kombinácia s antiagreganciami, antikoagulanciami ani s kumarínovými preparátmi a liečivami obsahujúce ginko dvojlaločné. Neodporúča sa v gravidite, počas dojčenia a v pediatrii.

Literatúra: Kresánek, J., ml., Kresánek, J. st. Atlas liečivých rastlín a lesných plodov, Martin: Osveta, 2008, 424 s.
Stargrove, BM., Treasure, J., McKee, DL.: Herb, Nutrient, and Drug Interactions Clinical Implications and Therapeutic Strategies, St. Luis, MOSBY, 2008, 932 s.